

Правопорушення: поняття, склад, види. Юридична відповідальність: поняття, підстави, види.

Підготувала
учитель правознавства
Волкова-Ул Ю.О.

План

- 1. Поняття та ознаки правопорушення.*
- 2. Склад правопорушення.*
- 3. Види правопорушень.*
- 4. Юридична відповідальність: поняття, цілі, підстави.*
- 5. Види юридичної відповідальності.*

Перегляньте фрагмент відеофільму “Операція “И” та подумайте чи є поведінка героя правомірною чи все ж таки це є правопорушенням ? Обґрунтуйте свою думку.

1. Поняття та ознаки правопорушення

*Поведінка людини може або узгоджуватися з положеннями чинного законодавства, або порушувати його. У першому випадку перед нами **правомірна поведінка**, у другому — **правопорушення**.*

***Правопорушення** – це протиправне, винне діяння (або бездіяльність), що завдає шкоди людям, суспільству, державі й спричиняє юридичну діяльність.*

Протиправність, діяння порушує норми права, порушує заборони.

Суспільна небезпека (школа), діяння є посяганням на життя чи здоров'я людини, майно, суспільні відносини.

Ознаки
правопорушення

Винність, психічне ставлення особи до своїх дій, умисел чи необережність.

Карність, відповідальність за діяння, що передбачена в нормативно правових актах.

Серед причин і умов, які можуть визначати скоєння правопорушень або сприяти їм, характерними є:

- дефекти сімейного виховання (жорстокість, відсутність моральних принципів, будь-яких ідеалів);
- безробіття і майнова нерівність у суспільстві;
- пияцтво і наркоманія;
- вплив певних творів так званої масової культури (особливо перегляд фільмів, у яких популяризуються жорстокість, аморальність);
- низький рівень правосвідомості й правової культури, правовий нігілізм;
- соціально-психологічні особливості (наявність психічних відхилень, темперамент, вік, риси характеру, фізичні вади тощо).

2. Склад правопорушення

Склад правопорушення — це система об'єктивних та суб'єктивних ознак, які визначають певне діяння як правопорушення.

Будь ласка, перейдіть за посиланням та визначте **вид вини** в заданих ситуаціях

<https://vseosvita.ua/test/start/rft341>

3. Види правопорушень

Правопорушення (протиправна поведінка)

Проступки - теж протиправне винне діяння, яке має зовнішню схожість зі злочином, але менший ступінь суспільної небезпеки.

Наприклад, проступки:

проїзд без квитка у громадському транспорті, дрібне хуліганство (нецензурна лайка в громадських місцях, образливе чіпляння до громадян та інші подібні дії, що порушують громадський порядок і спокій), порушення вимог пожежної безпеки в лісах, куріння тютюнових виробів у заборонених місцях, торгівля з рук у невстановлених місцях, вияв неповаги до суду, зумисне зіпсуття паспорта чи втрата його з необережності, поява на роботі в нетверезому стані тощо.

Злочини - порушення в кримінальній сфері, покарання за яке передбачено Кримінальним кодексом України.

Наприклад, злочини:

убивство, державна зрада, крадіжка, зґвалтування, катування, тілеснеушкодження, викрадення людини, шахрайство.

Адміністративні проступки

- посягають на державний чи суспільний порядок, на власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління (наприклад, самовільне зайняття земельної ділянки, неправомірні угоди між підприємцями, поширювання неправдивих чуток, азартні ігри, ворожіння в громадських місцях, незаконне вилучення паспортів і прийняття їх у заставу тощо);

Дисциплінарні проступки

- завдають шкоди виробничій, службовій, військовій чи навчальній дисципліні (запізнення працівника на роботу або прогул, невиконання законного наказу чи розпорядження, відмова чи ухилення без поважної причини від медичного огляду працівників окремих професій) та інші.

Цивільно-правові проступки

- ті, що завдають шкоди майновим і пов'язаним з ними особистим немайновим відносинам, врегульованим нормами цивільного права

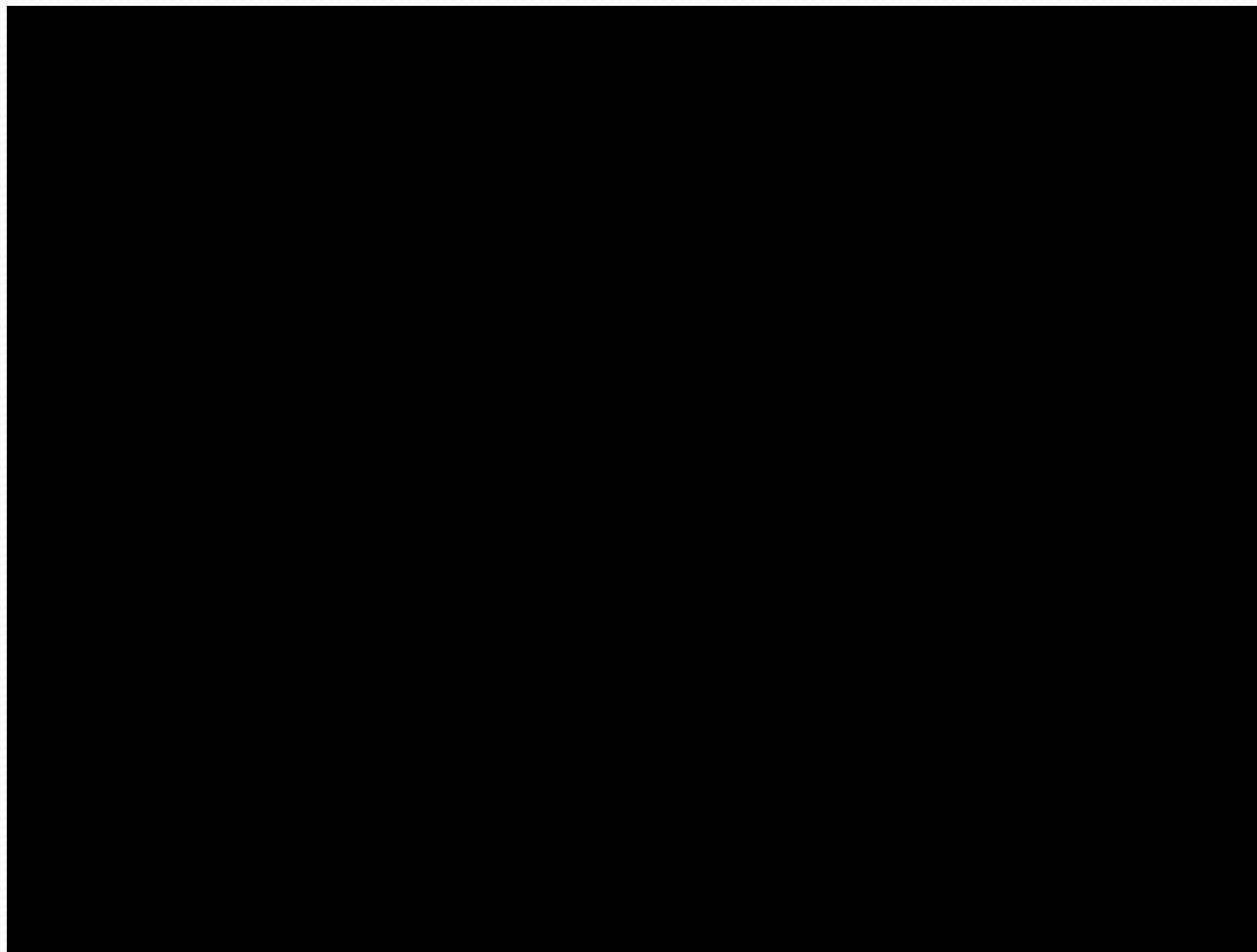
Матеріальні проступки

- ті, що завдають матеріальної шкоди підприємству його робітниками.

Конституційні проступки

- ті, що завдають шкоди порядку організації та діяльності органів державної влади, конституційним правам та свободам громадян.

Перегляньте уривки з мультфільмів, де є правопорушення.

4. Юридична відповідальність: поняття, цілі, підстави.

Юридична відповідальність — це передбачене законом і застосоване органами держави примусове обмеження або позбавлення правопорушника певних благ.

Ознаки юридичної відповідальності:

- настає за вчинення правопорушення (за діяння(дія або бездіяльність, що містить склад правопорушення);
- здійснюється компетентним державним органом (на основі та відповідно до закону);
- застосовується у спеціальному порядку (процесуальне право);
- щодо правопорушника встановлюються певні обмеження або він позбавляється певних благ (майна).

Цілями юридичної відповідальності є:

- попередження вчинення правопорушень, тобто вплив на правопорушника та на інших осіб з метою недопущення вчинення ними протиправних дій;
- покарання правопорушника (позбавлення волі на певний строк, конфіскація майна, штраф тощо);
- компенсація стороні, потерпілій від вчинення правопорушення;
- позбавлення винного на деякий час можливості вчиняти нові правопорушення тощо.

Підставами юридичної відповідальності є:

- наявність складу правопорушення (об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона);
- юридичний факт — скоєння самого правопорушення (фактична підстава);
- наявність правозастосовного акта, що набрав чинності (процесуальна підстава, рішення компетентного органу, який визначає вид відповідальності і засіб — вирок суду, наказ адміністрації).

5. Види юридичної відповідальності.

ВИДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	
Кримінальна	Настає за вчинення злочинів
Адміністративна	Настає за вчинення адміністративних правопорушень
Цивільно-правова	Настає за порушення норм цивільного права
Дисциплінарна	Настає за порушення трудової, навчальної, службової дисципліни
Матеріальна	Настає за завдання матеріальної шкоди підприємству, установі, організації внаслідок покладених на працівника трудових обов'язків
Конституційна	Настає за порушення Конституції та конституційного законодавства
Міжнародно-правова	Настає за порушення норм міжнародного права